

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

2005 m. balandžio 8 d. Nr. 1060-6-10
Vilnius

SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. IX-1884 (Lietuvos Respublikos 2004-06-22 įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. IX-2294 redakcija) Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai patvirtino 225 698 tūkst. Lt biudžeto asignavimus, iš to skaičiaus 35 208,0 tūkst. Lt išlaidoms ir 190 490,0 tūkst. Lt turto įsigijimams.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 110 Susisiekimo ministerijai 16-kos programų vykdymui paskirstė 213 442 tūkst. Lt biudžeto asignavimus, t.y. mažiau 12 256 tūkst. Lt, nes Specialiosios ISPA programos vykdymui patvirtintus asignavimus paskyrė kitiems asignavimų valdytojams:

1. Transporto investicijų direkcijai – 602,0 tūkst. Lt (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-10-27 nutarimas Nr. 1339);

2. Lietuvos automobilių kelių direkcijai – 11 654,0 tūkst. Lt (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-11-29 nutarimas Nr. 1505).

Audito metu reikšmingų klaidų ir pažeidimų nenustatėme.

AUDITO UŽDUOTIS

Vykdydami Valstybės kontrolieriaus 2004-05-06 įsakymu Nr. V-56 patvirtintą Valstybės kontrolės atliekamo subjektų 2004 metų finansinės veiklos ir atskaitomybės valstybinio finansinio audito programą, Valstybės kontrolės 2004 m. birželio 16 d. pavedimu Nr. 1060-6, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijoje atlikome 2004 metų valstybinį finansinį auditą.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos adresas: Gedimino pr. 17, LT-2679 Vilnius, kodas 8862058.

Audituojamu laikotarpiu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau tekste – Susisiekimo ministerija) vadovavo ministras Zigmantas Balčytis. Už Susisiekimo ministerijos administracijos veiklą atsakingas valstybės sekretorius Alminas Mačiulis, už buhalterinę apskaitą – Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja Gelena Viduto.

Šio audito tikslas – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančių turtą, dalis.

Už finansinėje atskaitomybėje pateiktų duomenų teisingumą atsako institucijos vadovybė. Mūsų ataskaita pateikia tik audito metu nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatyta tvarka.

AUDITO ATLIKIMO TVARKA IR AUDITUOTOS SRITYS

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais.

Mes atlikome išankstinį tyrimą, įvertinome darbo užmokesčio, įnašų socialiniam draudimui ir socialinių išmokų (pinigais), subsidijų ir socialinių išmokų (natūra), prekių ir paslaugų naudojimo, sandorių su materialiuoju turtu, ilgalaikio turto ir finansinio turto sričių vidaus kontrolę. Nustatėme reikšmingumą ir įvertinome priemones, turinčias įtakos audito patikimumui.

Susisiekimo ministerijos vadovybė geranoriškai ir operatyviai atsižvelgė į auditorių pastabas vidaus kontrolės klausimais. Įvertinę tai ir norėdami sumažinti audito riziką, atlikome savarankiškas procedūras, vadovaudamiesi darbo užmokesčio, įnašų socialiniam draudimui ir socialinių išmokų (pinigais), subsidijų ir socialinių išmokų (natūra), prekių ir paslaugų naudojimo, turto sandorių ir ilgalaikio turto programomis. Finansinio turto srities audito programos nerengėme, nes vertinant šios srities vidaus kontrolės priemonių veiksmingumą, sritis buvo patikrinta ištisiniu būdu.

Pavyzdžius įrodymams gauti atrinkome pagal statistinį arba profesinės patirties atrankos metodus. Taigi klaidų ir neatitikimų požiūriu įvertintos ne visos ūkinės operacijos, o tik tos, kurios buvo pasirinktos savarankiškomis procedūroms. Todėl yra rizika, kad audito metu galėjo likti nepastebėtų klaidų ir neatitikimų.

AUDITUOJAMOS ĮSTAIGOS FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. IX-1884 Susisiekimo ministerijai patvirtino 208 383,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimus, iš to skaičiaus 38 293,0 tūkst. Lt išlaidoms ir 170 090,0 tūkst. Lt turto įsigijimams. Lietuvos Respublikos 2004 m. birželio 22 d. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. IX-2294 Susisiekimo ministerijai asignavimai padidinti iki 225 698 tūkst. Lt, iš to skaičiaus 35 208,0 tūkst. Lt išlaidoms ir 190 490,0 tūkst. Lt turto įsigijimams.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ Susisiekimo ministerijai 16-kos programų vykdymui paskirstė 213 442 tūkst. Lt biudžeto asignavimus, t.y. mažiau 12 256 tūkst. Lt, nes Specialiosios ISPA programos vykdymui patvirtintus asignavimus paskyrė kitiems asignavimų valdytojams:

1. Transporto investicijų direkcijai – 602,0 tūkst. Lt (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-10-27 nutarimas Nr. 1339);
2. Lietuvos automobilių kelių direkcijai – 11 654,0 tūkst. Lt (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-11-29 nutarimas Nr. 1505).

Susisiekimo ministerijai 2004 metais papildomai skirta 2 120,5 tūkst. Lt, iš šios sumos:

- 1 880,3 tūkst. Lt. – Europos Sąjungos paramos 2003 metams numatytas ir nepanaudotas lėšų likutis (pagal 2004 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. IX-1884 13 straipsnio 14 punktą);
- 40,2 tūkst. Lt – minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-19 nutarimą Nr. 592);
- 200,0 tūkst. Lt – 12-ajam Europos sklandymo čempionatui, įvykusiam Lietuvoje, Pociūnų aerodrome, reikalingų orlaivių remonto ir sklandytuvų įrangos įsigijimo išlaidoms iš dalies padengti (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-01 nutarimą Nr. 229).

Taigi Susisiekimo ministerijai 2004 metais buvo patvirtintos 215 562,5 tūkst. Lt piniginės lėšos, iš jų išlaidoms (įskaitant darbo užmokesčio išlaidas, socialinio draudimo įmokas ir išlaidas prekių ir paslaugų naudojimui) – 39 750,5 tūkst. Lt ir sandoriams su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu bei finansinių įsipareigojimų vykdymams – 175 812,0 tūkst. Lt.

Susisiekimo ministerija vykdė 6 programas, jų vykdymui patvirtintos lėšos sudarė 115 721,5 tūkst. Lt. Kitas 10 programų, kurioms patvirtintos lėšos sudarė 99 841,2 tūkst. Lt, vykdė

Susisiekimo ministerijos reguliavimo sferoje esančios valstybės įmonės (4 programos) ir akcinės bendrovės (6 programos).

Pagal Susisiekimo ministerijos suvestinę biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą (Forma Nr. 2) kasinės išlaidos neviršijo išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose patvirtintų asignavimų.

AUDITO REZULTATAI

1. Audito metu vertinome institucijos veiklos ir atskirų apskaitos sričių vidaus kontrolę. Atlikę kontrolės patikimumo testus padarėme išvadą, kad Susisiekimo ministerijoje veikiančią vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, galime vertinti kaip leidžiančią išvengti reikšmingų klaidų ir neatitikimų. Vertindami vidaus kontrolę, Susisiekimo ministerijos vadovybei pateikėme rekomendacijas, į kurias, išskyrus vieną, buvo atsižvelgta:

1.1. Parengtas naujas valstybės tarnautojų, kurie kontroliuos 2005 metų valstybės biudžeto programų vykdymą, sąrašas (patvirtintas ministerijos valstybės sekretoriaus 2005 m. sausio 25 d. potvarkiu Nr. 4-10 „Dėl 2005 metų valstybės biudžeto programas kontroliuojančių asmenų paskyrimo“);

1.2. Patikslintos programų vykdymo ataskaitų formos (patvirtintos susisiekimo ministro 2005 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 3-43);

1.3. Parengti nauji valstybės biudžeto programoms vykdyti skirtų lėšų panaudojimo kontrolės tvarkų aprašai (patvirtinti ministerijos valstybės sekretoriaus 2005 m. vasario 7 d. potvarkiu Nr. 4-17 „Dėl valstybės biudžeto programų vykdymui skirtų lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo ir valstybės biudžeto programų, susijusių su Europos Sąjungos lėšomis, vykdymui skirtų lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“);

1.4. 2005 m. vasario 11 d. suorganizuotas seminaras, kurio metu visiems programų vykdymo kontrolę atliekantiems asmenims papildomai išaiškinta atliekamų kontrolės procedūrų svarba ir tvarka.

Susisiekimo ministerija ne visiškai atsižvelgė į pasiūlytą rekomendaciją įdiegti programų vykdymui skirtų biudžeto lėšų panaudojimo aukščiausio lygio finansų kontrolės procedūras. Mūsų nuomone, biudžeto lėšų panaudojimo srityje Susisiekimo ministerijoje turėtų veikti visų lygių vidaus kontrolė, kuri leistų stebėti ir valdyti informaciją apie programų vykdymą ir jų vykdymui naudojamų lėšų teisėtumą, teisingumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

2. Audito metu nustatyta, kad Susisiekimo ministerija per audituojamą laikotarpį Finansų ministerijai pateikė mokėjimo paraiškų už 153 771,9 tūkst. Lt arba 71,3 proc. patvirtintų lėšų.

Nustatyta, kad didžiausi skirtumai tarp Susisiekimo ministerijai patvirtintų ir pareikalautų lėšų susidarė:

2.1. Pagal programą „Klaipėdos jūrų uosto vartų ir krantinių rekonstravimas“ (1.18). Vykdam šią programą mokėjimo paraiškų pateikta 2 656,0 tūkst. Lt arba 60,8 proc. mažiau, nes, siekiant pagerinti privažiuojamųjų geležinkelių panaudojimą, 2004 metais buvo atliekami techninių projektų koregavimai ir aikštelės statybos darbai perkelti į kitus metus. Todėl buvo patikslintas šios programos darbų vykdymo planas ir audituojamais metais atlikta tik 41,0 proc. investiciniame projekte numatytų darbų.

2.2. Pagal programas „Specialioji Europos regioninės plėtros fondo programa (BPD įgyvendinti) (Europos Sąjungos lėšos)“ (60.21), „Specialioji Europos regioninės plėtros fondo programa (BPD įgyvendinti) bendrojo finansavimo lėšos“ (60.22) ir „PVM Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšoms ir bendrojo finansavimo lėšoms programa“ (61.1). Pagal šias programas paraiškų pateikta 39 834,3 tūkst. Lt arba 38,6 proc. mažiau.

Skirtumas susidarė todėl, kad projektai, kuriems suteikta parama iš Europos regioninės plėtros fondo ir valstybės biudžeto bendrojo finansavimo programų, susisiekiama ministro įsakymais Nr. 3-519 ir Nr. 2-521 patvirtinti tik 2004 m. lapkričio 12 d. Sprendimas dėl projektų finansavimo priimtas vėliau dėl užsitęsusių atrankos bei derinimo su vadovaujančia institucija procedūrų. Todėl paramos teikimo sutartys pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus limitus pasirašytos tik 2004 m. gruodžio mėnesį.

2.3. Pagal programas „Specialioji ISPA programa (Europos Sąjungos lėšos)“ (51.11) ir „Specialioji ISPA programa (bendrojo finansavimo lėšos ir PVM)“ (51.12). Vykdam minėtas programas mokėjimo paraiškų pateikta 18 893,0 tūkst. Lt arba 27,6 proc. mažiau. Šių programų vykdytoja (AB „Lietuvos geležinkeliai“) nepanaudojo visų lėšų todėl, kad parenkant rangovus konkursų būdu buvo nustatytos mažesnės darbų kainos. Skirtumo susidarymui įtakos turėjo ir užsitęsiosios techninės pagalbos derinimo ir mokėjimo procedūros, gruodžio mėnesio pablogėjusios oro sąlygos.

Be to, Susisiekiama ministerija pagal Specialiąją regioninės plėtros fondo programą (BPD įgyvendinti) (Europos Sąjungos lėšos) (60.21) Finansų ministerijos valstybės išdo departamentui iki 2004 m. gruodžio 31 d. pateikė mokėjimo paraiškų už 55 746,0 tūkst. Lt, tačiau Finansų ministerija pagal jas apmokėjo tik 43 975,5 tūkst. Lt, t.y. 11 770,5 tūkst. Lt mažiau. Todėl šios programos vykdymo faktinės išlaidos Biudžeto išlaidų įvykdymo ataskaitoje (formoje Nr. 2) yra didesnės už kasines išlaidas.

3. Audito metu tikrinome, ar 2004 metų finansinėse ataskaitose pateikta išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija ir ar ataskaitos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, atlikome sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Nustatėme, kad pasirinktais pavyzdžiais Susisiekiama ministerija neteisingai skaičiavo ilgalaikio turto metinį nusidėvėjimą. Ministerija iš naujo atliko skaičiavimus ir klaidas ištaisė. Po

finansinės atskaitomybės patikslinimo ilgalaikio turto likutinė vertė padidėjo 195 398,0 Lt. Atitinkamai šia suma finansinės atskaitomybės ataskaitose padidinta ilgalaikio turto fondo vertė ir sumažintas ilgalaikio turto nusidėvėjimas.

Atsižvelgdami į audito metu nustatytus dalykus, **SIŪLOME:**

1. Apsvarstyti galimybę įdiegti papildomas programų vykdymui skirtų biudžeto lėšų panaudojimo aukščiausio lygio finansų kontrolės procedūras.
2. Patikslinti vidaus kontrolės procedūras, kad patvirtinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai būtų taikomi teisingai.

Finansinio audito 6-ojo departamento
direktorė

Audronė Davidavičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Marijona Malūnavičienė

Susipažinome:

Susisiekimo ministras

Zigmantas Balčytis

Susisiekimo ministerijos valstybės sekretorius

Alminas Mačiulis

Susisiekimo ministerijos Apskaitos ir atskaitomybės
Atskaitomybės skyriaus vedėja

Gelena Viduto